

ת"פ 22807/07/11 - מדינת ישראל נגד א' ב' ש', א' ב' ש'

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 22807-07-11 מדינת ישראל נ' ב' ש' ואח'

בפני
בעניין: כב' השופט שמואל הרבסט
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. א' ב' ש'

2. א' ב' ש' (ההליכים עוכבו)

הנאשמים

גזר דין

הנאשם שבפניי הודה במסגרת הסדר טיעון, בעובדותיו של כתב אישום מתוקן לפיו הוא ואשתו, שהוכתרה כ"נאשמת 2", הינם הורים לשישה ילדים בין הגילאים 10-19 (נכון למועד הגשתו של כתב האישום - 13.7.11).

עם התקדמותם של הדיונים בתיק דנן, הודיעה המאשימה על עיכוב ההליכים בעניינה של גב' א' ב' ש' (לשעבר- נאשמת 2), ועל כן יפורטו המעשים המיוחסים לנאשם 1 בלבד - הוא מר א' ב' ש'.

המעשים שיתוארו לעיל, נעשו במהלכה של תקופה שראשיתה בשנת 1999 וסופה בחודש ספטמבר 2009 (להלן: "התקופה").

במהלך התקופה, אך במועד שאינו ידוע למאשימה, שניים מילדיו של הנאשם (ילידי שנת 2000 ו-2001) סיפרו לנאשם כי הם בדרכם לאמירת תהילים, אך תחת זאת הלכו לבקר את דודיהם.

בתגובה, הכה הנאשם את השניים בישבנם באמצעות חגורה.

במהלך שנת 2000, ניסה הנאשם לסטור לבנו (יליד שנת 2000), אך הדבר לא עלה בידו עקב התנגדותו של הבן.

כמו כן, במהלך שנת 2008, ולאחר שהנאשם סבר כי בתו (ילידת 1996) לא דברה עימו כראוי, הוא סטר לה על לחיה.

לבסוף, במהלך שנת 2004, הכה את הנאשם את בתו (ילידת שנת 1997) בירכה.

בשל כל אלו, הורשע הנאשם בביצוע חמש עבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות, על פי סעיף 379 בנסיבותיו של סעיף 382(ב)(2) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

יצוין, כי במסגרתו של הסדר הטיעון, הסכימו הצדדים כי יוזמן תסקיר משירות המבחן. ככל שהתסקיר יהא "חיובי" במהותו, הרי שהצדדים יעתרו במשותף לעונש של שישה חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות.

תסקיר שירות המבחן שהוגש לעיוני, לא היה "חיובי" על פי עמדתה של המאשימה.

עיון בתסקיר זה מלמדנו, כי הנאשם, רופא במקצועו, הינו בעל תפיסה נוקשה ודפוסי חשיבה מקובעים, נוטה להתייחס לסובבים אותו באופן מנמיך, מתקשה לבחון את עמדותיו, ורואה עצמו כקרובן של מערכות החוק.

לדבריו, הוא סבור כי בנו הבכור הוא מקור כל הרעות במשפחתו, והוא הפיץ שמועות שונו אודות אלימותו של הנאשם, וזאת מתוך מטרה זדונית לתפוס את מקומו כראש המשפחה.

הנאשם מוכר לשירות המבחן מפניות קודמות בין השנים 2003-2007, ואשר עסקו באלימות במשפחה. הנאשם סירב, אז, להשתתף בקבוצה טיפולית תוך שהוא מבטא השקפת עולם לפיה ניתן וצריך להיעזר בהכאה פיזית על מנת לחנך את הדור הבא.

בתסקיר עצמו, הוא חוזר וטוען כי לא פגע באופן פיזי בילדיו

10 וזאת על אף הודאתו), אך הוא מדגיש כי אין דרך אחרת, נכונה וראויה, לחינוך הילדים לבד מהכאתם בעת שמתעורר צורך חינוכי לעשות כן.

הנאשם נשלח, במסגרתו של הסדר הטיעון שהוזכר לעיל, לחוות דעתו של **הממונה על עבודות השירות**. במהלך ראיון שהתקיים בפני הממונה, ממזער הנאשם את מהמיוחס לו, תוך שהוא מדגיש כי התנהגותו כלפי ילדיו מקורה באמונתו הדתית ובתפיסתו את חינוך ילדיו.

במאמר מוסגר אציין, כי לנוכח כל אלו, נחה דעתי כי הודאתו של הנאשם בפניי הינה הודאת אמת.

נכון הוא, כי במהלך הדיונים הדגשתי בפניו את משמעותו של ניהול דיון הוכחות בתיק זה, הכולל את העדת ילדיו למולו וכנגדו, מהלך העשוי לפורר משפחה ולגרום לנזקים קשים, אולם ניכר כי הנאשם, באמת ובתמים, אינו רואה כל פסול בעבודתו החינוכית כלפי ילדיו הבאה לידי ביטוי, לעיתים, בהכאתם, ועל כן הוא נוטה למזער ו"להעלים" את עבירותיו הפליליות כלפיהם, על אף שאינו חולק על בסיסם העובדתי

בטיעוניה לעונש, גרסה **המאשימה** כי מדובר בעבירות חמורות שפגיעתן קשה ותוצאותיה עלולות להיות משמעותיות

ביתו של אדם הוא מבצרו, ומבצרו הוא משפחתו, וכאשר "מבצר" זה ניזוק ונפרץ, הרי שהפגיעה קשה הרבה יותר בשל השלכותיה ותוצאותיה.

נסיבותיהן של העבירות, אף הן, חמורות ומצביעות על אלימות ואגרסיביות, ויש לראות באירוע כזה "קצה קרחון" של מערכת יחסים לא תקינה בין הנאשם לבני משפחתו.

אשר על כן, מתחם הענישה ההולם לכל אחת מן העבירות המיוחסות לנאשם, כך לטעמה, צריך שינוע בין **4-12 חודשי מאסר בפועל ממש**.

המאשימה טוענת כי לשיטתה יש להעמיד את עונשו של הנאשם על החלק **התחתון** של מתחם הענישה ההולם, כך שייגזרו על הנאשם **ארבעה** חודשי מאסר בפועל, וכן יופעלו **ארבעה** חודשי מאסר מותנה שהוטלו במסגרתו של ת.פ. 2458/04 (בית משפט השלום בירושלים), באופן **ששלושה** מתוכם ירוצו במצטבר והיתר ירוצו בחופף.

בסופו של יום, עותרת המאשימה לעונש של **שבעה (7) חודשי מאסר בפועל**.

עונש זה מבוקש על ידי המאשימה, וזאת לאור עברו הפלילי של הנאשם הכולל שתי הרשעות מהשנים 2003-2004 העוסקות אף הן בעבירות דומות של אלימות כלפי אשתו וילדיו, ואשר בגינן הוא נדון לעונשי מאסר מותנים וכן לעונש של שירות לתועלת הציבור.

מאידך, הצביע **בא כוח הנאשם** על כך כי מדובר בעבירות שנופחו מעבר לכל פרופורציה.

מדובר, כך לדבריו, באירועים ספורים ונקודתיים בו איבד הנאשם שליטה על עצמו, והעונש המתאים הוא נמוך בהרבה מזה אליו עותרת המאשימה. לשיטתו, ילדיו של הנאשם גדלו ובגרו ללא דופי, ואלימותו כלפי ילדיו הייתה מדודה ומכוונת לצרכי חינוך, ולא לפריקת עצבים ומתחים פסולים.

חוות דעתה של הפסיכולוגית חגית זמור הוגשה אף היא לעיוני.

מדובר בחוות דעת שהוגשה מטעמו של הנאשם, ואשר יש בה, כך לשיטתו, כדי לבחון את השפעת "שיטת החינוך" בה הוא נוקט על ילדיו בפרט, ועל המרקם המשפחתי בכללותו.

על פי חוות דעת זאת "מתקיים קשר משפחתי תקין בין ההורים והילדים (הקטנים...), האווירה בבית רגועה...ניכר שהילדים חשים בטוב...אני יכולה לומר כי למשפחת ב' ש' ילדים מוצלחים...".

עם זאת, חלק מהילדים הבוגרים, כך לדברי גב' זמור, פיתחו תפיסת עולם משלהם המנוגדת לזו של הנאשם ועל רקע זה קיימת מתיחות, אולם אין למתיחות זו כל קשר ל"מכות שניתנו בילדותם...כיון שלכתחילה היו אלו לצורך חינוך וגם אז היה הדבר במקרי קצה כשכלו כל הקיצין ולא כדבר שבשגרה ולכן לא נראה שיש תועלת בענישת האב במאסר או בשעות שירות..." (עמ' 2-3 לחוות הדעת).

הנאשם, בדברו האחרון, חזר על משנתו החינוכית לפיה הכאת ילדים מדודה היא דרך חינוכית לגיטימית, וביקש לפטרו ללא כל עונש.

לדבריו, הכאת ילדיו הייתה לשם חינוכם, ורק לשם מטרה זו בלבד, ועל כן יש להמנע מלהטיל עליו עונש מוחשי בדמות מאסר בפועל או מאסר שירוצה בעבודות שירות.

דין והכרעה

בראשית הדברים אציין, כי מדובר במספר אירועים המנותקים כרונולוגית זה מזה, אך מקורם וטיבם חד הוא- ערעור היחסים במשפחתו של הנאשם, ואשר ממנו נבעו מספר עבירות פליליות שעניינן הכאת ילדיו, ועל כן אקבע מתחם אחד למסכת העובדתית בה הודה הנאשם.

ביתו של אדם הוא היחידה החברתית הבסיסית והמשמעותית ביותר שיש לו לאדם.

יחידה זו יכול שתביא בחובה אושר גדול, ומאידיך יכול שתביא לסבל גדול מנשוא, בעת שמעשי ריב ומדון מהווים את שגרת יומו של בן המשפחה.

הערך המוגן בעבירות מעין אלו המפורטות בכתב האישום הוא שמירה על גופו של אדם. ערך זה מקבל משנה תוקף כאשר עבירות התקיפה והאלימות, נעברות בתוך המשפחה ויש בהן כדי להפר את השקט, היציבות והשלווה אשר מקומם הטבעי הוא בביתו ובמשפחתו של אדם.

לא לחינם נקט ספר משלי בתארו בית שמריבות שוכנות בו תדיר בפסוק "טוב פת חרבה ושלוה בהמבית מלא זבחי ריב" (ספר משלי, פרק יז' פסוק א'), אשר לפיו טוב לו לאדם אושר ללא עושר, מעושר ללא אושר.

אכן, במקורותינו נאמר כי "חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שיחרו מוסר" (משלי, פרק יג' פס' כד'), אולם נחלקו הדעות מהו אותו "שבט" אשר בעניינו עוסק פסוק זה.

חלק מן המפרשים סבורים כי מדובר בהלקאה פיזית של ממש. כך למשל, סבור ר' שלמה יצחקי (רש"י, מגדולי מפרשי התנ"ך), בדבקו בפשט הפסוק לפיו שבט הוא מקל חובלים, אך תוך שהוא מדגיש כי מטרת ההכאה הינה מניעת תוצאה קשה של בחירת הבן בדרך קלוקלת עד כדי ש"סופו ששונא את בנו שרואהו בסופו יוצא לתרבות רעה" (רש"י, שם), היינו, דאגה עתידית לחינוכו של הבן ומניעת יציאתו לתרבות רעה וחטאה, שיש למנעה באמצעות הכאה פיזית.

מנגד, חלק אחר מן המפרשים סבורים כי מדובר ב"הטלת מורא", אך לאו דווקא באמצעים פיזיים.

כך למשל גורס ה"שפתי צדיקים" (נכתב בידי הרב סלמן מוצפי, יצא לאור לראשונה בשנת תשמ"א) בפירושו לספר בראשית בפרשת וירא:

"...והוא משל לבן קטן שאין לו דעת להבחין בין טוב לרע ואביו רוצה להדריכו בדרך הטוב והישר, אזי צריך האב לאיים עליו שישמע בקולו ויעשה רצונו מחמת יראה, כמו שאמר שלמה המלך ע"ה (משלי יג, כד) חושך שבטו מבנו שונא את בנו..."

(הדגשים שלי - ש.ה.)

דעות אלו באו לידי ביטוי בהיסטוריה החינוכית של העם היהודי בדמותם של זרמים שונים, בעלי אסכולות מנוגדות וביניהם הזרם השמרני - מסורתי, ומולו הזרם המודרני החינוכי (וראו בעניין זה את ספרו של דר' יובל סיני, **יישום המשפט העברי בבתי המשפט הישראלי**, בהוצאת לשכת עורכי הדין בישראל, התשס"ט - 2009, עמ' 143-124).

איני נכנס בין ענקים אלו.

דור דור ומחנכיו, דור דור וחניכיו, דור דור ושיטות החינוך המתאימות לו.

הנאשם רשאי להחזיק בכל דעה שירצה, אולם מעשיו צריכים להיות מכוונים כלפי רצונו של המחוקק ובהתאם לדעתו. זו מהות הדמוקרטיה וזוהי מהותה של חברה החיה ומתנהלת בהתאם למערכת חוקים מוסדרת.

הנאשם רשאי לראות בשיטה החינוכית בה הוא אוזח את מהותה של הגאולה (כך לדבריו), אולם בטרם נחה דעתו של המחוקק כי אכן זו הגאולה, אין להפר את החוק ויש לדבוק בו.

נדמה, כי אם ירצה בכך הנאשם ואם לאו, דעתן של רוב האומות ורוב הבריות נוטה לצמצום ו/או לאיסור מוחלט של הכאה לצורכי חינוך, וגם אלו הנוטים להתיר כיוון זה, מצמצמים את השימוש בכך למקרי קיצון בהם כשלו אמצעי החינוך האחרים, ועניין זה יקבל את התייחסותו בעת קביעת מיקומו של הנאשם בתוככי המתחם העונשי.

יובהר, כי הנאשם עבר על החוק בצורה ברורה וחדה בעת שביצע את העבירות בהן הודה. דיונים פילוסופיים- חינוכיים לחוד, וביצוע מעשי עבירה לחוד.

הנאשם ביצע את מעשי העבירה באופן ברור (כך על פי הודאתו), ומידת אשמו גבוהה ודומיננטית.

לאחר ששקלתי את הפגיעה בערך המוגן, את נסיבות העבירות, זמןן ופרטיהן, הרי שלטעמי, מתחם הענישה ההולם לכל

אחד מן האישומים צריך שינוע בין **מאסר קצר שירות בעבודות שירות ועד למאסר בפועל בן חודשים מספר**.

עד עתה עסקנו ב"מעשים", ומעתה ואילך- ב"עושה".

הנאשם, יליד שנת 1956, בן 59 שנים, נשוי ואב ל- 6 ילדים, ובעברו, כאמור, שתי הרשעות דומות בעובדותיהן למקרה דנן, ואשר לפיהן נקט הנאשם באלימות כלפי אשתו וילדיו בהזדמנויות שונות, תוך שענישתו הייתה צופת פני עתיד והכילה רכיבים של מאסר מותנה ושירות לתועלת הציבור.

לקולה, שקלתי את הודאתו של הנאשם, ואת העובדה כי חסך מילדיו את עדותם בבית המשפט על כל הכרוך בכך.

סופו של יום, ואין לשכוח זאת, מדובר בתקופה בת **עשר** שנים ובה **שלושה** מעשי עבירה.

בממוצע, מדובר בעבירה אחת כל שלוש שנים וחצי. כל אדם בעל משפחה, יודע כי במהלך תקופה שכזו קיימות אינספור נקודות חיכוך בין אב לילדיו, בין בעל לאשתו ובין בני המשפחה השונים. הנאשם, אמנם, אינו צריך לקבל את הערכה על התנהגותו הפסולה והבלתי חוקית, אולם נמצינו למדים כי באחוז קטן ומזערי מנקודות חיכוך אלו הגיב הנאשם באופן אלים ואגרסיבי.

על כל אלו תוסף העובדה, כי העבירות המיוחסות לנאשם פסקו סופית לפני כשש שנים.

לטעמי, מדובר בתקופה ארוכה ומשמעותית בחייו של אדם. הילדים בגרו, חלקם עזבו את הבית והקימו משפחה משל עצמם, עד כדי שניתן לומר כי בכל הכרוך בנסיבות הסביבתיות והמשפחתיות האופפות את הנאשם ומשפחתו, הרי שהנאשם מודל שנת 2008 אינו אותו הנאשם מודל של שלהי שנת 2014.

נקודה נוספת אותה יש לציין, היא כוונתו של הנאשם בעת ביצוע העבירות.

עולה כי, הנאשם האמין באמת ובתמים כי זו הדרך הנכונה לחנך את ילדיו, כפי שהוא חונך על ידי הוריו.

מחד, מדובר בעברייני אידאולוגי על כל הכרוך בכך, ומאידך, מדובר באדם החרד לחינוך ילדיו ורואה בכך מטרה עליונה. הדרך העונשית בה אלך תעבור בין עקרונות אלו ותשקף את המתח שבין אידאולוגיה חיובית הדוגלת בחינוך ילדים והרואה בה "משימת חיים", ובין הדרך השלילית והבלתי חוקית בה הוא בחר להגשימה.

נוסף על כל אלו, ולחובתו של הנאשם, ניצב עברו הפלילי המטריד הכולל אף גילויי אלימות כלפי אשתו, אשר בניגוד לא ניתן לומר כי מטרה "חינוכית" עמדה בבסיסם, וד"ל.

מי שהורשע בעבר בהכאתה של אשתו, יתקשה, כך לטעמי, לטעון טענות אידאולוגיות באשר לחינוך ילדיו, ולשכנע כי רק

כוונה זו עמדה בבסיס מעשיו.

לחומרה, אשקול את עברו הפלילי של הנאשם, ואת היותו מבצע עבירות אלו מטעמים אידאולוגיים, כמפורט לעיל.

הנאשם הוא מבצען הדומיננטי של העבירות המיוחסות לו, אולם גילו, נסיבות המקרה, ומצבו האישי כפי שתואר לעיל, "מושכים" את עונשו המתאים לעבר **חלקו התחתון** של מתחם הענישה ההולם, אך לא בתחתיתו.

הנאשם זכה בעבר ל"הבנתה" של מערכת המשפט, ובשל אישיותו הנורמטיבית נגזרו עליו עונשים אשר, ככל הנראה, אינם מוחשיים דיים כשירות לתועלת הציבור ועונשים מותנים נוספים. נדמה, כי המסר לא נקלט וכי הנאשם לא טרח להבינו ולהפנימו.

אי הבנה זו, מביאתני לפתחם של העונשים המוחשיים, הכוללים רכיב של מאסר בפועל ולו בדרך של עבודות שירות.

אני מקווה ומייחל, כי הנאשם ישכיל להוות עוגן יציב ככל שניתן, בתוך מערכת משפחתית מורכבת, כבכל משפחה, וכי יימנע ככל שניתן מבחירה בפתרון פיזי או מילולי אלים, כפי שאירע באירועים דנן נשואי כתב האישום.

שקלתי את נתוניו האישיים של הנאשם, את הפגיעה היחסית בילדיו שהתרחשה עקב מעשי עבירות אלו, ויתר הנתונים הצריכים לעניין ושפורטו לעיל, ולאור כל אלו, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. שלושה (3) חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בעבודות שירות בהתאם לחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות ובכפוף לה. חוות דעת עדכנית תוגש לעיוני עד ליום 1.1.15.

2. אני מפעיל בזאת את ארבעת חודשי המאסר המותנה שהוטל על הנאשם בת.פ. 2458/04 (בבית משפט השלום בירושלים) באופן ששניים מתוכם ירוצו במצטבר לכל עונש אחר שייגזר בתיק זה ושני הנותרים בחופף. ריצוי עונש מותנה זה יהיה אף הוא בעבודות שירות ולא בדרך של מאסר בפועל.

סך הכל, אם כן, יירצה הנאשם עונש של חמישה (5) חודשי עבודות שירות, אשר ריצויין לא יחל לפני יום 1.3.15.

3. שישה (6) חודשי מאסר בפועל אשר לא ירוצו אלא אם יעבור הנאשם על העבירות בהן הורשע תוך שלוש שנים מיום מתן גזר הדין.

4. הנאשם יחתום על התחייבות בסך 5,000 ₪ שלא לעבור על העבירות בהן הורשע תוך שנה מיום מתן גזר הדין. ההתחייבות תיחתם עד ליום 1.1.15.

לא יחתום הנאשם על ההתחייבות - ייאסר למשך 7 ימים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

העתק גזר הדין יועבר לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, ט"ז כסלו תשע"ה, 08 דצמבר 2014, בנוכחות הצדדים.